

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Ecología humana	Código	610G02041	
Titulación	Grao en Bioloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Bioloxía			
Coordinación	Fuentes Lopez, Marcelino	Correo electrónico	marcelino.fuentes@udc.es	
Profesorado	Fuentes Lopez, Marcelino	Correo electrónico	marcelino.fuentes@udc.es	
Web				
Descrición xeral	As persoas relacionámonos entre nós e co resto da natureza dunha maneira única entre todas as especies. Isto débese ó noso talento excepcional, aínda que imperfecto, para cooperar. Nesta asignatura analizamos ata que punto a xente á quen de organizarse para resolver os problemas sociais, incluídos os ambientais.			
Plan de continxencia	(I) Se as clases son a distancia 1. Modificacións nos contidos. Ningunha. 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen. Todas. As clases serán por videoconferencia en Teams. *Metodoloxías docentes que se modifican. Ningunha. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado. Pasan a ser só telemáticos: correo electrónico e conferencias en Teams. 4. Modificacións na avaliación. Ningunha. *Observacións de avaliación: sin cambios. 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía. Ningunha. (II) Se as clases son presenciais pero hai problemas de aforo, a Facultade habilitará sitios para que parte dos alumnos sigan as clases por Teams.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A5	Analizar e caracterizar mostras de orixe humana.
A6	Catalogar, avaliar e xestionar recursos naturais.
A19	Analizar e interpretar o comportamento dos seres vivos.
A23	Avaliar o impacto ambiental. Diagnosticar e solucionar problemas ambientais.
A24	Xestionar, conservar e restaurar poboacións e ecosistemas.
A27	Dirixir, redactar e executar proxectos en Bioloxía.
A28	Desenvolver e implantar sistemas de xestión relacionados coa Bioloxía.
A29	Impartir coñecementos de Bioloxía.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.

B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar en colaboración.
B6	Organizar e planificar o traballo.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo.
B8	Sintetizar a información.
B9	Formarse unha opinión propia.
B10	Exercer a crítica científica.
B11	Debater en público.
B12	Adaptarse a novas situacións.
B13	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. .
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Analizar, predicir e cambiar o comportamento humano en relación cos problemas ambientais.	A5 A6 A19 A23 A24 A27 A28 A29	B3 B9 B10 B11 B12	C1 C3 C8
Aplicar as ferramentas conceptuais e os coñecementos teóricos á resolución dos problemas ambientais.	A19 A23 A24	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	

Comunicar de forma efectiva estas análises, utilizando a linguaxe oral e escrita e as tecnoloxías da información.	B2	C2
	B3	C4
	B4	C5
	B5	C6
	B6	C7
	B7	
	B8	
	B9	
	B10	
	B11	
	B12	

Contidos	
Temas	Subtemas
Evolución da cooperación	Cooperación, explotación e problemas ambientais. Influencia da exclusión e os seus custos nos problemas ambientais. Influencia da información e o seus custos nos problemas ambientais: repetición das relacións e observación dos demais. Rasgos humanos relacionados coa cooperación e os problemas ambientais.
Cooperación na sociedade humana	Importancia da cooperación nas sociedades humanas e os problemas ambientais. Reparto de tarefas e problemas ambientais. Participación en proxectos colectivos e problemas ambientais.
Aplicación	Problemas sociais e ambientais.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Debate virtual	A5 A6 A19 A23 A24 A27 A28 A29 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	0	27	27
Sesión maxistral	A5 A6 A19 A23 A24 A28 B2 B3 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C5 C6 C8	30	56	86
Simulación	A19 B3 B10 B11	5	0	5
Discusión dirixida	A5 A6 A19 A23 A24 A27 A28 A29 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C8	15	15	30
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Debate virtual	Discusións escritas en Moodle sobre ensaios dos alumnos
Sesión maxistral	Leccións maxistrais sobre o comportamento social humano e os problemas ambientais
Simulación	Xogos de cooperación
Discusión dirixida	Debates orais sobre os ensaios dos alumnos e calquera outro tema da asignatura sobre o que haxa diferentes opinións

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Discusión dirixida Debate virtual	Os alumnos con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención de asistencia poden elixir entre seren avaliados igual que o resto ou só con tres ensaios sobre temas asignados polo profesor e debates escritos sobre eles en Moodle. Nos ensaios os estudantes deben defender ideas compatibles coas evidencias científicas tal como se presentan nas clases maxistrais e os resúmenes delas que o profesor subirá a Moodle. Ou ben poden argumentar por que non están de acordo coas clases maxistrais e os seus resúmenes.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Discusión dirixida	A5 A6 A19 A23 A24 A27 A28 A29 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C8	Comportamento humano e problemas ambientais	45
Debate virtual	A5 A6 A19 A23 A24 A27 A28 A29 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Comportamento humano e problemas ambientais	45
Simulación	A19 B3 B10 B11	Xogos de colaboración	10
Outros			

Observacións avaliación

Cada alumno, individualmente ou en grupo, pode escribir tres ensaios sobre os temas que lle asigne o profesor e presentalos de xeito oral. A versión escrita será sometida a debate por escrito en Moodle e a versión oral será sometida a debate oral. Nos ensaios os estudantes deben defender ideas compatibles coas evidencias científicas tal como se presentan nas clases maxistrais e os resúmenes delas que o profesor subirá a Moodle. Ou ben poden argumentar por que non están de acordo coas clases maxistrais e os seus resúmenes. Cada ensaio vale ata 30 puntos.

Considéranse Non Presentados os alumnos que non presentan ningún ensaio.

O alumno obtén 2 puntos por participar en cada sesión de grupos reducidos (simulación) no horario que ten asignado pola Facultade.

Na segunda oportunidade e na oportunidade adiantada cada alumno pode presentar tres ensaios escritos sobre o tema que lle asigne o profesor. Na segunda oportunidade e na oportunidade adiantada consérvanse os puntos da participación nas sesións de grupos reducidos.

Os alumnos con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención de asistencia poden elixir entre seren avaliados igual que o resto ou só con tres ensaios como os descritos arriba e debates escritos sobre eles en Moodle.

Pódese sacar Matrícula de Honra en calquera oportunidade, pero con preferencia na primeira.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Bowles, S. y Gintis, H. (2013). A cooperative species: human reciprocity and its evolution. Princeton University Press - Sigmund, K. (2010). The calculus of selfishness (Princeton series in theoretical and computational biology). Princeton University Press - Rosenzweig, M.L. (2003). Win-win ecology: how the Earth's species can survive in the midst of human enterprise. Oxford University Press
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xenética de poboacións e evolución/610G02021

Ecología II: Poboacións e comunidades/610G02040

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías